

8. Великий тлумачний словник української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. – 1736 с.

9. Закон України «Про освіту» (проект) від 26 жовтня 2015р. [Електронний ресурс]. – К.: МОН України, 2015. – Режим доступу: <http://www.osvita.ua/>

10. *Нижник Н.* Управлінська культура: теоретичне поняття чи управлінська поведінка? / Н. Нижник, Л. Пашко // Політичний менеджмент. - 2005. - № 5 (14). - С.103-113

11. *Носков В.* Компетентність як складова підготовки фахівців у гуманітарному вищому навчальному закладі [Електронний ресурс] / В. Носков, А. Кальнянов, О. Єфросиніна // Соціальна психологія. Український центр політичного менеджменту – 2008. - № 9. - Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=62&c=1376>

12. *Онищук В.О.* Шлях до глибоких знань / В. О. Онищук. - К.: Знання, 1969. – 47 с.

13. *Свидрук І.І.* Креативний менеджмент. Навч посіб. / І.І.Свидрук. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 224 с.

14. *Шевчук Л.І.* Розвиток професійної компетентності викладачів спеціальних дисциплін закладів профтехосвіти у системі післядипломної освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л. І. Шевчук. – К., 2001. – 22 с.

Галина Зінченко

МАТЕМАТИЧНА КУЛЬТУРА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Здійснення підготовки майбутнього вчителя на основі антропологічного, цивілізаційного, культурологічного, аксіологічного, компетентнісного підходів, гуманізація навчально-виховного процесу у закладах середньої і вищої освіти, широке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, суспільні інтеграційні процеси задають основні вектори змін у культурній та освітній сферах.

Так, у взаємозв'язку освіти та культури «провідні тенденції удосконалення освітніх технологій характеризуються переходом від освіти як трансляції до освіти як діалогу з культурою» [1, с. 38].

Математика, як одна з найдавніших наук, засіб пізнання і опису світу, протягом усього розвитку людства є невід'ємною і важливою складовою його культури. Засвоєння учнем компонентів культури відбувається не стільки через безпосереднє сприйняття матеріальних предметів, скільки за рахунок мисленнєвої діяльності із ідеальними моделями, які відображають загально-історичне людське буття. Відображаючи реальність крізь призму понять, знаково-символьну систему, математика виконує роль універсальної мови науки, інструменту опису світу, оскільки математичні поняття, аксіоми, теореми і теорії мають своїм джерелом саме реальність.

Учитель виступає просвітником, носієм цінностей і культури суспільства: він є посередником між науковим знанням і дитячою особистістю, і саме його професійна компетентність впливає на формування якісного

ціннісно-змістового діалогу між інтелектуальною культурою людства та інтелектуальною культурою окремого школяра, що детермінує процес аксіологічного ставлення до знань, інформації в цілому в системі загальної середньої освіти.

Потрібно зауважити, що шкільний курс математичної освіти функціонує як культурно-історична традиція: він забезпечує передачу із покоління в покоління системи знань про кількісні відношення і просторові форми реальності людського буття та одночасно впливає на формування і розвиток інтелектуальних здібностей, раціональних якостей загальної культури мислення учнів. Саме в процесі вивчення предметів освітньої галузі «Математика» формуються індивідуально-психологічні особливості підструктури математичного мислення особистості – типологічного, порядкового, метричного, алгебраїчного, проєктивного, які визначають ефективність мисленнєвої діяльності учня у різноманітних практичних ситуаціях. Л. М. Толстой зауважував: «Математика має своїм завданням не навчання обчисленням, а навчання прийомів людської думки під час здійснення обчислень».

У цьому інтелектуально-культурному контексті особливої значущості набуває рівень професійної компетентності майбутнього вчителя математики, від якого у повній мірі залежить якість математичної освіти підростаючого покоління, його інтелектуально-культурний розвиток.

Зміни в суспільстві й освіті здійснюють суттєвий вплив на розвиток особистості майбутнього вчителя математики, його професійну культуру: усвідомлення рівня розвитку власного інтелекту, мисленнєвої культури, компетентності і конкурентоспроможності дозволяє вчителю будувати траєкторію професійного особистісного зростання і тим самим сприяє процесу життєтворчості.

Вважаємо, що ефективна підготовка майбутнього вчителя математики до здійснення професійної діяльності зумовлюється рівнем розвитку його культурологічних характеристик: професійно-педагогічної культури, професійно-психологічної культури, науково-дослідної культури, конфліктологічної культури та математичної культури, оскільки культура особистості є вищим проявом її професійної компетентності [2, 3].

Феномен математичної культури має три масштаби модусу: культура людства, соціальної групи та особистості. Зазначимо, що всі аспекти і рівні загальнолюдської культури і культури соціальної групи в кінцевому результаті переломлюються в індивідуальній свідомості, поведінці та діяльності особистості відповідно до індивідуальних особливостей кожної людини.

Зіставно-порівняльний аналіз наукових досліджень показав, що поняття «математична культура» не має однозначного тлумачення і стрункої структури. Вона розглядається вченими як: складова професійного становлення, професійної культури особистості (Т. Г. Захарова, І. І. Кулешова, З. С. Акманова); інтегративний результат взаємодії культур, взаємовпливу математичного пізнання, мови і мислення (О. В. Артебякіна, Д. У. Біджієв, О. М. Пустобаєва, О. М. Рассоха, В. М. Худяков); взаємодія системи особистісних і професійних якостей (З. Ф. Заріпова); система засвоєних об'єктів загальної математичної

культури (В. І. Снегурова, С. О. Розанова, Дж. І. Ікрамов, Г. М. Булдик); складне соціальне утворення, що формується під впливом математичних традицій, усталеної системи математичної освіти та математичних надбань (Є. О. Лодатко [4]). Математична культура майбутнього вчителя математики визначається не тільки високим рівнем оволодіння математичними знаннями, умінням використовувати їх на практиці, математичною мовою і мовленням, але й системою цінностей самого вчителя, його загальною світоглядною ерудицією і головне – здатністю формувати цю культуру в учнів.

Особливо важливим для розвитку соціальної природи людини, її розумової здатності, формування змісту суб'єкт-суб'єктних та суб'єкт-об'єктних відносин у соціумі є формування математичної культури окремої особистості як носія предметно-практичної діяльності та пізнання. Відповідно, саме така складова професійної компетентності майбутнього вчителя математики повинна стати засобом його інноваційної підготовки до здійснення педагогічної діяльності в сучасних умовах модернізації системи ступеневої вищої освіти.

Повністю погоджуючись із даними підходами вчених до аналізу змісту поняття «математична культура особистості вчителя», вважаємо потрібним додати, що математична культура майбутнього вчителя математики визначається не тільки високим рівнем оволодіння математичними знаннями, умінням використовувати їх на практиці, математичною мовою і мовленням, але й системою цінностей самого вчителя, його загальною світоглядною ерудицією і головне – здатністю формувати цю культуру в учнів.

Учені характеризують сучасний етап розвитку суспільства як епоху інновацій, для якої властивим є прискорення темпів суспільної динаміки, ентропія (соціальна патологія, що обумовлює світогляд, менталітет, ідеологему поведінки і державотворення) усталеної ціннісної системи. Розвиток інформатизації суспільства привів до появи «комп'ютерної людини», «людини агрегатної», «мультиперсональної особистості», «множинного суб'єкта» та стрімкого наростання аксіологічної невизначеності, в результаті чого відбулася втрата традиційних цінностей людства. Також сучасна соціокультурна ситуація характеризується бінарним характером структури соціуму, стратегічними складовими якої є соціальний і науково-технічний прогрес. Тому особливо важливим для розвитку соціальної природи людини, її розумової здатності, формування змісту суб'єкт-суб'єктних та суб'єкт-об'єктних відносин у соціумі є формування математичної культури окремої особистості як носія предметно-практичної діяльності та пізнання. Відповідно, саме така складова професійної компетентності майбутнього вчителя математики повинна стати засобом його інноваційної підготовки до здійснення педагогічної діяльності в сучасних умовах модернізації системи ступеневої вищої освіти.

На основі викладеного вище, можна зробити висновок, що математична культура як складне інтегративне динамічне утворення, рівень розвитку якої визначає вектор модернізації змісту вищої і загальної середньої освіти в контексті якості життєтворчості особистості є невід'ємним компонентом інтелектуального розвитку майбутнього учителя математики, без якого неможливе формування компетентного фахівця, здатного конкурувати на сучасному ринку праці.

Список використаної літератури

1. Воронина Л. В. Математическая культура личности / Л. В. Воронина, Л. В. Моисеева // Педагогическое образование в России. – 2012. – №3. – С. 37-44.
2. Девуличанская Н. Н. Дидактическая система формирования профессиональной компетентности студентов учреждений среднего профессионального образования в процессе естественно-научной подготовки [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08 / Моск. пед. гос. ун-т. – М., 2012. – 40 с.
3. Енциклопедія освіти / Акад пед наук України, головний ред. В. Г. Кремень. — К. : Юрінком Інтер, 2008 — 1040 с.
4. Лодатко Є. О. Математична культура вчителя початкових класів як основа професійного світосприйняття / Є. О. Лодатко // Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу «ІТМ*плюс – 2012»: матеріали міжнародної науково-методичної конференції (6-7 грудня 2012 р., м. Суми): У 3-х частинах. Частина 2 / упорядник Чашечникова О. С. – Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2012. – 162 с.

Олександра Суханова

ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Процеси європейської інтеграції охоплюють дедалі більше сфер життєдіяльності, чільне місце серед яких займає освіта. Болонський процес передбачає створення національної системи вищої освіти, зорієнтованої на загальноєвропейські рекомендації «Європи знань». Україна належить до держав із високим науковим рівнем, має вагомі теоретичні та практичні досягнення у різних сферах життєдіяльності, тому важливо створити такі умови, які б забезпечували нарощення потенціалу, сприяли привабливості української вищої освіти для іноземних абітурієнтів.

Зміст Болонського процесу полягає у зорієнтованому на майбутнє формуванні загальноєвропейської системи вищої освіти, яка ґрунтується на спільних фундаментальних принципах. Хоча слід констатувати, що в Західній Європі сьогодні відсутній єдиний освітній простір [4].

У системі вищої освіти України активізувалися процеси реформування, що зумовлено прагненням України до європейської інтеграції. З метою реалізації європейських підходів до освіти, дотримання світових освітніх стандартів (градація дипломів, єдина система додатків до дипломів, розвиток європейських стандартів якості, розширення мобільності студентів) та для ефективного і поступового переходу від традиційної системи освіти в Україні до нової, спрямованої на реалізацію ідей Болонської конвенції, було розроблено національну модель кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП). Рішенням Колегії Міністерства освіти і науки України (протокол №2/3-4 від 28.02.2003 р.; протокол № 5/5-4 від 24.04.2003 р.) було розпочато проведення педагогічного експерименту з впровадження КМСОНП у вищих навчальних закладах України III-IV рівнів акредитації [1].